

ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ รับ สิ้นบบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. 2568

องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระปรางค์
อำเภอสองพี่น้อง
จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระปรางค์

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงาน ทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้
- องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
 - หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
 - หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
 - หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน
- องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามแล้วประเมินผล (Monitoring Activities)
 - หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
 - หลักการที่ ๑๗ ประเมินแล้วสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

- ๕.๑. ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘
- ๕.๒. ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย
- ๕.๓. ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๕.๔. ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑. ระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- ๒. การประเมินความเสี่ยง
- ๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
- ๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)
- ๕. การจัดการความเสี่ยง
- ๖. มาตรการ

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้รับจากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น อาจประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงที่เสี่ยงต่อการทุจริตนั้นและในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเพื่อที่จะทำการประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันการ

ทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known Factor และ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระปรังค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๔ ด้าน

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔. ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘ - การดำเนินการยื่นคำขอไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน ก่อให้เกิดการเรียกรับสินบน เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	-	✓
๒	ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย - การเข้าตรวจสถานประกอบการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงาน ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษ	-	✓
๓	ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง - เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้มาติดต่อเสนอราคา หรือมีการสร้างตัวแทนการส่งบุคคลที่รู้จัก เช่น ญาติ มาดำเนินการติดต่อซื้อขาย จำหน่ายพัสดุ	-	✓
๔	ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล - การเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแต่งตั้งโยกย้าย ประเมินความดีความชอบ	-	✓

- หมายเหตุ :
- ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีอยู่แล้ว Known Factor
 - ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น Unknown Factor

๗.๒ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงาน หรือองค์กร

๗.๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน เป็นการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. โอกาสที่จะเกิด (Likelihood : L) หมายถึง ความถี่ หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง ซึ่งจำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง/เกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	๒ – ๖ เดือนต่อครั้ง/เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง/เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๒ – ๔ ปีต่อครั้ง/เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง/เกิดขึ้นได้ในกรณียกเว้น

๒. ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง จำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน - โครงการ - กิจกรรม/กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมหันต์/การบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	รุนแรงมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน - โครงการ - กิจกรรม/กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมาก/การบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นทุพพลภาพไม่สามารถทำงานได้
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน - โครงการ - กิจกรรม/กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินปานกลาง/การบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๒	น้อย	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน - โครงการ - กิจกรรม/กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินพอสมควร/การบาดเจ็บอย่างรุนแรง
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน - โครงการ - กิจกรรม/กระทบต่อชื่อเสียง ทรัพย์สินเล็กน้อย/การบาดเจ็บแต่ไม่รุนแรง

๓. ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{ระดับโอกาส} \times \text{ระดับผลกระทบของความเสี่ยง} \text{ หรือ } D = L \times I$$

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk : D)

ความรุนแรง ของผลกระทบ (Impact)	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

สีที่ใช้แสดงระดับความเสี่ยง

สีเขียว คือ ความเสี่ยงต่ำ

สีเหลือง คือ ความเสี่ยงปาน

สีส้ม คือ ความเสี่ยงสูง

สีแดง คือ ความเสี่ยงสูงมาก

๗.๒.๒. การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินความรุนแรงของผลกระทบ หรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. พิจารณาโอกาส ความถี่ในเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาสความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒. พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๗.๒.๓ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระปรังค์ ได้พิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัย แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์ เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยระบุสถานะของความเสี่ยงตามสีสัญญาณไฟจราจร ดังนี้

สถานะสีเขียว คือ ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติม

สถานะสีเหลือง คือ ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Medium) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง อาจมีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สถานะสีแดง คือ ความเสี่ยงระดับสูง (High) อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

สถานะสีแดงเข้ม คือ ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme) เกินระดับความเสี่ยงที่หน่วยงานยอมรับได้อย่างมาก ต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงเร่งด่วน

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘ - การดำเนินการยื่นคำขอไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนก่อให้เกิดการเรียกรับสินบน เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๒	ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย - การเข้าตรวจสอบสถานประกอบการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงาน ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษ	✓			
๓	ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง - เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ที่มาติดต่อเสนอราคา หรือมีการสร้างตัวแทนการส่งบุคคลที่รู้จัก เช่นญาติ มาดำเนินการติดต่อซื้อขาย จำหน่ายพัสดุ		✓		
๔	ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล - การเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแต่งตั้งโยกย้าย ประเมินความดีความชอบ	✓			

๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยง ตามตารางที่ ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวังคู่กับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าอยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม หรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคราชการ ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม หรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ การเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม (Financial) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม หรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้ใช้ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม หรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ กระบวนการภายใน (Internal Process) หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth) ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ระดับความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
๑. ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑	๒	๒
๒. ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย	๑	๒	๒
๓. ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๒	๔
๔. ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล	๒	๑	๒

๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

นำค่าความรุนแรงจากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพ การจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี หมายถึง จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงการปฏิบัติงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน

พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงการปฏิบัติงานบ้างแต่ยอมรับได้ องค์กรมีความเข้าใจ

อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มค่าใช้จ่าย มีผลกระทบถึงการปฏิบัติงาน และยอมรับไม่ได้ องค์กรเกิดความเสียหาย

ตารางที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ (๑)	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง (๒)	ค่าความเสี่ยงระดับสูง (๓)
๑. ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘	ดี	✓		
๒. ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย	ดี	✓		
๓. ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง	พอใช้		✓	
๔. ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล	ดี	✓		

หมายเหตุ : นำค่าเฉลี่ยรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำประเมิน (ดี พอใช้ อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

๗.๕ การจัดการความเสี่ยง

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น ต้องคัมค่ากับการลดระดับผลกระทบความเสี่ยงทางเลือก หรือยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยง โดยมีวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง ๔ แนวคิดหลัก (๔T'S) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป (กรมบัญชีกลาง)	แนวคิด (๔T'S)
๑. การยอมรับความเสี่ยง หมายถึง การตกลงกันที่จะยอมรับเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการ หรือป้องกัน แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ	Risk Acceptance (Accept)	Take
๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การปรับปรุงระบบการทำงาน หรือออกแบบวิธีการทำงานแบบใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	Risk Reduction (Control)	Treat
๓. การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง หมายถึง การกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันภัยกับบริษัทภายนอก หรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource)	Risk Sharing (Transfer)	Transfer

วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป (กรมบัญชีกลาง)	แนวคิด (๔T'S)
๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป	Risk Avoidance (Avoid)	Terminate

๗.๖ มาตรการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลัก ตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre - decision

ตารางที่ ๕ มาตรการจัดการความเสี่ยง

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบน	กระบวนการงาน	เหตุการณ์ความ เสี่ยง	มาตรการจัดการความ เสี่ยง	หมายเหตุ
๑	ความเสี่ยงการทุจริตจาก การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑. การรับจด ทะเบียนพาณิชย์ ๒.การยื่นคำขอ อนุมัติ อนุญาต งานทะเบียน ราษฎร	การดำเนินการยื่น คำขอไม่มีกรอบ ระยะเวลากำหนด ที่ชัดเจน ก่อให้เกิดการ เรียกรับสินบน เพื่อความรวดเร็ว ในการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต	๑. จัดทำคู่มือสำหรับ ประชาชน โดยกำหนด รายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลาในการ พิจารณาอนุญาตให้ ครบถ้วน ชัดเจน พร้อม ทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ บริการรับทราบ ๒. จัดฝึกอบรมให้ความรู้ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกใน การพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ ๓. ผู้บังคับบัญชาควบคุม ติดตาม การทำงานอย่าง ใกล้ชิด และกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด	

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบน	กระบวนการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยง	มาตรการจัดการความ เสี่ยง	หมายเหตุ
๒	ความเสี่ยงการทุจริตจาก การใช้อำนาจตามกฎหมาย	๑. การขอ อนุญาตก่อสร้าง หรือแปลงอาคาร ๒. การขอ อนุญาตจำหน่าย หรือสะสม อาหาร/ประกอบ กิจการที่เป็น อันตรายต่อ สุขภาพ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงาน ฯลฯ	การเข้าตรวจ สถาน ประกอบการ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงาน ฯลฯ โดย มรเจนนำไปสู่ การจ่ายเงินพิเศษ	๑. จัดทำคู่มือ/แนวทาง ปฏิบัติ ขั้นตอนการ ดำเนินงาน การขอ อนุญาต/ต่อใบอนุญาต ให้ชัดเจน พร้อมทั้ง ประชาสัมพันธ์ให้ ผู้รับบริการทราบ ๒. จัดทำมาตรการ ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ตามประมวลจริยธรรม ๓. จัดทำโครงการสร้าง เครือข่ายภาคประชาชน เพื่อเฝ้าระวังการทุจริต	
๓	ความเสี่ยงการทุจริตจาก การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่อาจมี การเรียกรับ ผลประโยชน์จาก ผู้มาติดต่อเสนอ ราคา หรือมีการ สร้างตัวแทนการ ส่งบุคคลที่รู้จัก เช่นญาติ มา ดำเนินการติดต่อ ซื้อขายจำหน่าย พัสดุ	๑. ชี้แจง หรือสร้างความ เข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับ และบทลงโทษในการ ปฏิบัติงาน ๒. ควบคุม กำกับ ให้มี การปฏิบัติงานด้านการ จัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อ จัดจ้างฯ กฎ ระเบียบ อย่างเคร่งครัด	
๔	ความเสี่ยงการทุจริตจาก การบริหารงานบุคคล	การคัดเลือก/สรร หา/ประเมิน บุคคล	การเรียกรับ ผลประโยชน์เพื่อ แต่งตั้งโยกย้าย ประเมินความดี ความชอบ	๑. จัดทำมาตรการ ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ตามประมวลจริยธรรม ๒. มาตรการ “จัดทำ ข้อตกลงปฏิบัติราชการ ตามหลักธรรมาภิบาล” ๓. จัดทำโครงการสร้าง เครือข่ายภาคประชาชน เพื่อเฝ้าระวังการทุจริต	

๘. สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระปรารักษ์ ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนจำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนจำนวน ๔ ด้าน สรุปได้ว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง (สีเหลือง) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง อาจมีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น